

Magisterské diplomové práce a disertační práce z klasické filologie, klasické archeologie, starověkých dějin, mediterán- ních studií, latinské medievistiky a neogrécistiky obhájené na českých a slovenských univerzitách v roce 2014/2015

I.

FF UK v Praze – Ústav řeckých a latinských studií
(připravil Jan SOUČEK)

Magisterské diplomové práce

Autor: Michal CTIBOR

Název: *Pragmatická analýza latinského vokativu*

Vedoucí práce: doc. Mgr. Lucie Pultrová, Ph.D.

Obor: latina

Počet stran: 74

Práce popisuje několik dosud nepovšimnutých komunikačních funkcí (nejen) latinského vokativu. Nejprve se zaměřuje na vokativ z hlediska teorie mluvních aktů a podává definice mluvních aktů volání a oslovení. Ve 3. a 4. kapitole se pak věnuje vokativům, jež byly dosud pokládány za nefunkční, a na základě analýzy zejména Ciceronových řečí a starých římských komedií dospívá ke dvěma zásadním funkcím vokativu v neiniciálním postavení v promluvě: 1) vokativ jako kohezní prostředek, který přispívá k přehlednosti promluvy a tematizuje její strukturu; 2) tzv. garanční vokativ. V 5. kapitole jsou uvedeny další, méně důležité pragmatické funkce vokativu: vokativ triumfální, zostuzující a parodický.

Autor: Andrej KOVÁR

Název: *Rímska édilita v dobe republiky*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Václav Marek, CSc.

Obor: latina

Počet stran: 124

Problém vzniku a vývoja tohto úradu tkvie samozrejme už v samotnom stave antických prameňov, ktoré sú jednako medzerovité, jednako tiež sledujú odlišné záujmy a podávajú rôzne interpretácie tých istých faktov. Niektorí autori využívajú dejiny založené na ústnom podaní, aby legitimizovali súčasný stav édility a prezentovali ju v historickom kontexte. Dvojaký charakter úradu zastiera naše vnímanie a je náročné rozlíšiť, či sa plebejská a kurulská édilita vyvíjajú prepojene, alebo oddelene. Napriek tomu je stále možné rekonštruovať základne funkcie a povinnosti édilov. Hlavným cieľom tejto práce je vyniesť édilitu z tieňa a prezentovať ju ako plnohodnotnú vedeckú tému.

Autor: Iveta PASTYŘÍKOVÁ

Název: *Řád, pokrok a ideální vláda v Claudianově eposu De raptu Proserpinae*

Vedoucí práce: Mgr. Martin Bažil, Ph.D.

Obor: latina

Počet stran: 108

Cílem práce je ukázat, jak Claudius Claudianus zachází s problémom ideální vlády v mytologickém eposu *De raptu Proserpinae*, jakými strategiami vybízí čtenáře k hodnocení Jovovy vlády ve světě básně a ke srovnávání se situací v reálném světě. Zvolenou metodou je teorie fikčních světů. Nejprve práce nastínuje vztah mezi fikčním světem eposu a světem reálným, pak je věnována pozornost podstatné otázce tohoto fikčního světa, ideální vládě. Práce ukazuje předmluvy eposu jako vstupy do fikčního světa, které naznačují téma rozvedená ve světě básně, v němž před vládcem Jovem stojí nesnadný úkol: sladit pokrok s ochranou před chaosem. Poslední kapitola shrnuje autorovy strategie a srovnává epos s jinými Claudianovými básněmi.

Disertační práce

Autor: Riccardo BURGAZZI

Název: *Francis of Meyronnes's Tractatus de passione Domini: Critical edition and analysis (František z Meyronnes: Kritická edice a analýza traktátu De passione Domini)*

Vedoucí práce: doc. Mgr. Lucie Doležalová, M.A., Ph.D.

Obor: latinská medievistika

Počet stran : 239

Práce se zabývá dílem teologa a kazatele Františka z Meyronnes *Tractatus de passione Domini*, vzniklým mezi lety 1318 a 1320 v Paříži a určeným jeho řádovým spolubratřím. Autor se nejprve věnuje Františkově životu a dílu, zejména podává zasvěcenou analýzu hlavních teologických a literárních funkcí zkoumaného díla a srovnává ho s jinými díly patřícími ke stejnemu textuálnímu typu. Hlavní částí práce je kritická edice textu založená na jediném známém rukopisu a podrobný rozbor obsahu díla.

Autor: Barbora KOCÁNOVÁ

Název: *De mutacionibus aeris. Kořeny, tradice a vývoj středověké nauky o předpovídání počasí, včetně recepce v bohemických rukopisech*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Pavel Spunar, CSc.

Obor: latinská medievistika

Počet stran: 209

Práce na pozadí antických a středověkých pramenů zkoumá kořeny a vývoj nauky o předpovídání počasí, její recepci ve středoevropském prostoru a počátkem ve středověkých Čechách. Přispívá tak k poznání dějin přírodních věd ve středověku, středověké vzdělanosti a písemné kultury vůbec. První část práce představuje antické a arabské prameny a jejich latinská pokračování a uvádí jednotlivé metody předpovídání povětrnostních jevů. Druhá část na základě relevantních rukopisů odpovídá na otázky, nakolik se nauka o předpovídání studovala ve středověkých Čechách, jak se sem dostala a co zahrnovala. Autorka dospívá k názoru, že v českém prostředí byla na okraji zájmu.

Autor: Pavel NÝVLT

Název: *Oligarchie čtyř set v Athénách roku 411 př. n. l.*

Vedoucí práce: PhDr. Jan Souček, CSc.

Obor: dějiny antického starověku

Počet stran: 382

Do roku 1891 bylo všeobecně uznávaným nejdůležitějším pramenem pro poznání vlády čtyř set v Athénách roku 411 př. n. l. Thúkydídovo líčení. Situace se změnila publikací aristotského spisu *Athénské státní zřízení*, jehož popis událostí se zásadně liší od Thúkydídova. Následovalo mnoho pokusů určit, která zpráva je spolehlivější, případně obě zprávy kombinovat. Těžištěm této práce jsou tyto kontroverze, ale její ambicí je též rekonstruovat co nejpřesnější chronologii vlády čtyř set v kontextu peloponéské války a představit omezení, která pro tyto snahy představuje povaha textů, jež máme k dispozici. Stručně je též představena návaznost převratu roku 411 na předchozí vývoj a jeho vliv na pozdější události.

Autor: Jan ODSTRČILÍK

Název: *Analýza dvou latinských překladů Husovy České nedělní postily v rkp. Brno, Moravská zemská knihovna, Mk 56 a Mk 91, a jejich částečná edice*

Vedoucí práce: doc. Mgr. Lucie Doležalová, M.A., Ph.D.

Obor: latinská medievistika

Počet stran: 285

Předmětem práce jsou dvě latinská zpracování *České nedělní postily*, zejména rukopis Mk 91, který je věrným překladem obsahujícím množství českých slov. Je zkoumán v kontextu dobové makarónské kazatelské literatury, a proto je část práce je věnována metodologickým otázkám spojeným s vícejazyčností a srovnání s dalšími vícejazyčnými kazatelskými sbírkami české provenience. Samotný překlad je zkoumán po jazykové a po obsahové stránce. Třebaže je překlad většinou doslovny, je v něm provedeno množství systematických změn, které odpovídají ideologickému zázemí překladatele. Součástí práce je edice zimní části latinského překladu Husovy *České nedělní postily* z Mk 91, v příloze se nachází také přepis jednoho kázání z Mk 56.

II.
FF UK v Praze – Ústav pro klasickou archeologii
(připravil Ladislav STANČO)

Magisterské diplomové práce

Autor: Dana BĚLOHOUBKOVÁ

Název: *Vliv textilních vzorů z Egejské oblasti na výzdobu egyptských hrobek
18. dynastie*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jan Bouzek, DrSc.

Obor: klasická archeologie Počet stran textu: 80, 5 tabulek, 22 obrázků

Práce pojednává o vlivu egejských textilií na výzdobu hrobek 18. dynastie v Egyptě a v souvislosti s tím se snaží zrekonstruovat povahu vztahů mezi Egejskou oblastí a Egyptem. Autorka se zabývá hrobkami a osobnostmi, u nichž se s „egejskými stropy“ setkáváme. Z analýz hrobek, životopisů a titulů je patrné, že tento fenomén sloužil k legitimizaci jak panovníka, tak jeho úředníků. V poslední části je dokazováno symbolické zasazení fenoménu egejských stropů do ideového konceptu královského majestátu.

Autor: Adéla MINAŘÍKOVÁ

Název: *Antické vlivy na české a moravské kamenině a porcelánu z konce 18.
století a 1. poloviny 19. století.*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Iva Ondřejová, CSc.

Obor: klasická archeologie Počet stran: 59, 80 obrázků v příloze

Práce sleduje, jak se antické vlivy projevovaly na výrobcích českých a moravských manufaktur vyrábějících ve sledovaném období kameninu a porcelán, odkud přicházely a jakým způsobem byly transformovány. Zahrnuje všechny továrny, u kterých bylo možno antické vlivy dohledat. České porcelánky přebíraly antické náměty nejvíce zprostředkováně, převážně z dobových grafických listů. Kamenina napodobuje navíc výrobky J. Wedgwooda a skrze ně se k antickým vzorům přiblížuje. Nejsilněji to můžeme pozorovat na předmětech z Vranova nad Dyjí a na siderolitových výrobcích ze severních Čech.

Autor: Eliška MRÁZKOVÁ

Název: *Císařská propaganda se zaměřením na ženský prvek v portrétním umění*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Iva Ondřejová, CSc.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 92, 68 obrázků v příloze

Práce se zaměřuje na císařskou propagandu v sochařství, na gemách a mincích, a to především na význam ženského prvku v propagandě. Popisuje, k jakým bohyň jsou přirovnávány císařovny a jakým způsobem se tak děje. Dále se zabývá portréty císařů, kteří ve svém zobrazení využívali doprovodu ženských bohyň a personifikací. Hodnotí frekvenci sledovaných ženských námětů a jejich proměny, odděluje obecnou sadu propagandistických motivů využívaných každým císařem a ženské prvky specifické jen pro určité vládce. Časově je práce vymezena dobou Augustovou až severovskou dynastií.

Autor: Adam PAŽOUT

Název: *Spatial analysis of early Roman fortifications in northern Negev (Prostorová analýza raně římských fortifikací v severním Negevu)*

Vedoucí práce: PhDr. Ladislav Stančo, Ph.D.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 104, 45 obrazových tabulí

Práce se snaží zodpovědět otázky týkající se funkce raně římských fortifikací, zkoumaných v severním Negevu (údolí Nahal Beerševa). Autor přistupuje k tomuto tématu s využitím GIS nástroje pro prostorovou analýzu zkoumající vztah mezi fortifikacemi a sídlišti v kategoriích vzájemné viditelnosti a vztahu k silničnímu systému. Výsledky analýz dovolují rozdělit region do dvou zón. V první je většina pevností navzájem viditelných a navíc kontrolují a střeží i sídliště a cesty, ve druhé spolu fortifikace nemohou komunikovat za použití signalizace, ale zároveň jsou umístěny na důležitých komunikačních, kde zajišťují vodu a ubytování.

Autor: Lucia PETRÁŠOVÁ

Název: *Chrámy rímsko-keltského typu v Británii*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 109, 81 vyobrazení v příloze

Práca sa zaobera chrámami rímsko-keltského typu na území rímskej provincie Britannia v období 1. až 4. storočia nášho letopočtu. Venuje sa chrámovej architektúre a možnej rekonštrukcii tohto typu chrámových stavieb, použitým stavebným materiálom a výzdobným prvkom. Pozornosť je venovaná aj jednotlivým chrámom s netypickými prvkami či pôdorysmi a tiež samostatnej skupine jednoduchých chrámov bez ochodze. Ďalej sa práca zameriava na chrámové okrsky a stavby náležiace k rímsko-keltským chrámom, pôvod a vývoj chrámového typu, ich rozmiestnenie v provincii Britannia a nakoniec tiež na božstvá, ktoré boli v týchto svätyniach uctievane.

Autor: Miloš ROHÁČEK

Název: *Metalurgie podél východoegejského a západoanatolského rozhraní ve 2. tisíciletí př. n. l.*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D. Oboř: klasická archeologie

Počet stran textu: 90, 19 obrazových tabulek, 11 map

Práce se pokouší určit, zda region východoegejského a západoanatolského rozhraní ve 2. tisíciletí př. n. l. produkoval vlastní metalurgický materiál odlišný od Egejské oblasti a východního Středomoří. Jsou zde sebrány, katalogizovány a analyzovány bronzové předměty z tohoto regionu (217 kusů). Meče, kopí a břitvy skutečně vykazují odlišnou produkci na základě přijímaní vlivů egejských, východních, ale i evropských. Charakteristika kovů je zároveň odlišná v dolní části rozhraní s více mínojsko-mykénským vlivem a v horním rozhraní navazujícím spíše na východní prvky.

Autor: Tereza VČELICOVÁ

Název: *The Pottery of Sector 20 at Jandavlattepa (Keramika sektoru 20 na Džandavláttepa)*

Vedoucí práce: PhDr. Ladislav Stančo, Ph.D.

Oboř: klasická archeologie

Počet stran textu: 107, 116 obrázků

V práci byl klasifikován a analyzován soubor převážně kušánské keramiky ze sektoru 20 na lokalitě Džandavláttepa v jižním Uzbekistánu. Keramika

pochází z výzkumu česko-uzbeckého týmu probíhajícího v letech 2002 až 2006. Keramické fragmenty jsou rozděleny do skupin podle těsta, tvaru a formy. Podrobně jsou zde také popsány používané typy dekorací. Všechny tyto prvky umožňují porovnat nálezy z Džandavláttépa s analogickými lokalitymi Střední Asie ze stejné doby.

Autor: Tatiana VOTROUBEKOVÁ

Název: *Etruské skalné hrobky a 3D modeling*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Obor: klasická archeologie Počet stran: 63, 105 vyobrazení v příloze

Práca sa zaobrá etruskými hrobkami vytesanými do skalných stien v južnej Etrúrii z obdobia druhej štvrtiny 6. storočia pr. Kr. až prelomu 3. a 2. storočia pr. Kr. Rieši architektúru hrobiek, ich typológiu, dekoráciu, ikonografiu a celkový architektonický vývoj. Druhá časť práce skúma potenciál 3D dokumentácie a analýzy vo virtuálnom prostredí pri skúmaní typu archeologických pamiatok, ako sú fasády skalných hrobiek, prostredníctvom dvoch prípadových štúdií, a to vytvorením počítačového 3D modelu a 3D virtuálnej rekonštrukcie fasády hrobky *Tomba della Sirena* v Sovane a 3D modelu hrobky *Tomba doriche* v Norchii.

Disertační práce

Autor: Petra BELAŇOVÁ

Název: *Staroveký šperk Strednej Ázie a jeho vzťahy k umeniu šperkárov antického Stredomoria*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Iva Ondřejová, CSc.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 295, 190 vyobrazení na 40 tabulkách, 178 obr. v textu

Práce se věnuje analýze nálezů honosných šperků, převážně zlatých, které byly inspirovány antickým Středomořím, a to z území Baktrie a Gandháry zvláště z turbulentního období 1. st. po Kr., kdy se ve Střední Asii formovala kušánská říše. Hlavní část práce tvoří přehled těchto šperků rozdelený podle místa jejich nošení na těle. Práce u jednotlivých typů šperků sleduje vlivy středomořského umění z hlediska výrobních postupů a ikonografie, porovnává je se zobrazeními na nástěnných malbách, vybrané plastice a terakotách.

Kromě základního přehledu o typovém spektru se v jednotlivých kapitolách objevují paralely k analyzovaným šperkům zejména ze středomořského prostředí. Součástí práce je katalog zkoumaných nálezů.

III.

PedF UK v Praze – Katedra dějin a didaktiky dějepisu (připravila Jana KEPARTOVÁ)

Magisterská diplomová práce

Autor: Hana DUBSKÁ

Název: *Antika u učebnicích dějepisu pro základní školy 1948-1989*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jana Kepartová, CSc.

Obor: dějepis

Počet stran: 124

Práce se zabývá didaktickou a historickou analýzou dějepisných učebnic používaných na základních školách v Československé republice v letech 1948-1989. Jejím cílem je sledovat vliv politické situace na pojetí a obsah výkladu antiky. Teoretická část práce zahrnuje stručný politický vývoj a vývoj školství v Československu ve sledovaném období. Praktická část se věnuje samotné analýze a srovnání učebnic z období totality a současnosti s důrazem na didaktickou a obsahovou podobu. Výkladové texty pod vlivem komunistické ideologie se zejména v 50. letech více zabývají sociálními problémy a nerovností v antické společnosti a obsahují rozsáhlé informace zaměřené na problematiku otroctví.

IV.
FF MU v Brně – Ústav klasických studií
(připravila Jitka ERLEBACHOVÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Margareta DAŇKOVÁ

Název: *Žánr mořské literatury v díle Ioanny Karystiany (Malá Anglie, Nevěsty, Suel)*

Vedoucí práce: Mgr. Nicole Votavová Sumelidisová, Ph.D.

Obor: mediteránní studia

Počet stran: 60

Práce si klade za cíl definovat žánr mořské literatury a analyzovat jej v díle řecké spisovatelky Ioanny Karystiani, a to konkrétně v románech *Malá Anglie, Nevěsty* a *Suel*.

Autor: Monika HORÁČKOVÁ

Název: *Angilbertova stavební zpráva o Saint-Riquier*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 80

Cílem této práce je poskytnout komentovaný překlad latinského spisu *De restauratione monasterii Centulensis* opata Angilberta, franského básníka, diplomata a zetě Karla Velikého. Autorka pojednává o přestavbě a vybavení opatství Saint-Riquier, dříve známého jako Centula, a podává kulturně-historický přehled o době vzniku stavební zprávy – karolinské renesanci.

Autor: Zdeněk KUBÍK

Název: *České překlady Homéra*

Vedoucí práce: doc. Mgr. Irena Radová, Ph.D.

Obor: klasický řecký jazyk a literatura

Počet stran: 74

Cílem této práce je vyhledání pokud možno všech dostupných českých překladů *Íliady* a *Odyssie* a jejich zhodnocení v kontextu kulturního a literárněhistorického dobového prostředí. Nalezené překlady jsou srovnávány po stránce prozodické, metrické, lexikální, stylistické i syntaktické.

Autor: Michal PAVELA

Název: *Byzantská rekonkvista Západu za vlády císaře Justiniána*

Vedoucí práce: Mgr. Marek Meško, M.A., Ph.D.

Obor: mediteránní studia

Počet stran: 76

Cílem práce je přehledně popsat a zhodnotit poslední pokus o přímé ovládnutí bývalých římských provincií na Západě, který se postupně realizoval za vlády císaře Justiniána I. Velikého. Pozornost je tak věnována Vandalům v severní Africe, Ostrogótům v Itálii a Vizigótům v Hispánii.

Autor: Pelagia ROMANIDU

Název: *Sestupy do podsvětí v raněnovořecké literatuře*

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D.

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 84

Práce se zabývá dvěma díly krétské renesance – *Apokopos* a *Rima thrinitiki*. Jejím cílem je zařadit díla do kontextu řecké literatury, provést komplexní analýzu a soustředit se na společné či odlišné rysy obou sestupů do podsvětí. Náplní práce je rovněž popsat vztah k antickým a byzantským sestupům, stejně jako vliv lidových písni (žalozpěvů) na obě básně.

Autor: Nikola SASYNOVÁ

Název: *Satira v literatuře Sedmiostromí*

Vedoucí práce: Mgr. Nicole Votavová Sumelidisová, Ph.D.

Obor: mediteránní studia

Počet stran: 70

Práce se zabývá satirou na Jónských ostrovech v 18. a 19. století. Sleduje vlivy, které působily na autory dané oblasti, ať už to byly italské, krétské nebo lidové písni, a zabývá se rozbořem děl satiriků před národním básníkem Solomem, jím samotným a také dalšími autory po něm, kteří jím byli více nebo méně ovlivněni.

Autor: Nikoleta SPALASOVÁ

Název: *Středověký Peloponés očima novořeckých autorů: A. R. Rangavis a A. Terzakis*

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D.

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 75

Práce se zabývá pohledem dvou významných novořeckých spisovatelů, Alexandrose Rizose Rangavise a Angelose Terzakise, na středověký Peloponés v historických románech *Pán Moreje* (*O Αυθέντης του Μωρέως*) a *Princezna Izambo* (*H Πριγκηπέσσα Ιζαμπώ*). Jejím hlavním cílem je poukázat na rozdíly společensko-politického postoje autorů prostřednictvím románů, jejichž děj se odehrává na středověkém Peloponésu ovládaném Franky.

Autor: Adéla ŠINOGLOVÁ

Název: *Alexandrie u K. Kavafise a L. Durrella*

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D.

Obor: mediteránní studia

Počet stran: 69

Cílem této práce je srovnání řeckého básníka Konstantina Kavafise s anglickým spisovatelem Lawrencem Durrellem, jejichž dílo je ovlivněno prostorem egyptské Alexandrie. Součástí práce je stručná historie Alexandrie, analýza vybraných Kavafisových básní a jejich srovnání s Durrellovými překlady.

Autor: Martin ŠMERDA

Název: *Římská náboženská kolegia augurů, haruspiků a fetiálů*

Vedoucí práce: JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 67

Autor se zaměřuje na římská kněžská kolegia augurů, haruspiků a fetiálů. Pracuje s vybranými ukázkami původních latinských textů, vztahujících se k těmto vybraným druhům římských kněží, poté poznatky získané z pramenů ověřuje v sekundární literatuře.

Autor: Michaela ŠTĚPÁNKOVÁ

Název: *Středomořský prostor v románech místních a cizinců*

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D.

Obor: mediteránní studia

Počet stran: 59

Práce se zabývá otázkou funkce mediteránního prostoru v románech místních autorů i autorů pocházejících odjinud. Zaměřuje se na tři země, Francii, Itálii a Řecko. Porovnává přístupy jednotlivých autorů z hlediska národnosti, analyzuje různé typy chronotopu a vyjádření prostoru v románech *Jak voní tymián* od Marcela Pagnola, *Perfume from Provence* od Winifred Forescue, *Il giorno del giudizio* od Salvatora Satty, *Zvon pro Adano* od Johna Herseyho, *Mikra Agglia* od Ioanny Karystiani a *Ostrov* od Victorie Hislop.

Autor: Josef VALENTA

Název: *Petra z Mladoňovic Relatio. Stylistický rozbor*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 63

Jádrem této práce je stylistický rozbor autorských pasáží ve *Zprávě o mistru Janu Husovi* Petra z Mladoňovic. Práce také podává stručný přehled autorů a děl česko-latinské středověké historiografie a zkoumané dílo srovnává s *Pašijemi* Jana Bradatého.

Autor: Alena VEBROVÁ

Název: *Semitské prvky v řecké mytologii a v nejstarší řecké literatuře*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jarmila Bednáříková, CSc.

Obor: mediteránní studia

Počet stran: 72

Cílem této práce je poukázat na působení semitského náboženského myšlení na řeckou mytologii a dokázat přítomnost některých semitských božstev v pantheonu bohů starověkého Řecka. Úvodní část práce obsahuje stručný přehled mytologie starověkého Řecka a vysvětuje její vývoj. Hlavní část pak uvádí doklady o kontaktech mezi Řeky a semitskými národy, které jsou nezbytným předpokladem pro vzájemné ovlivňování, a porovnává jednotlivé mýty obou náboženství.

Autor: Vladimíra ZÍTKOVÁ

Název: *Byzanc jako dějiště detektivky: trilogie P. Agapitose*

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D.

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 81

Práce se zabývá trilogií současného řeckého spisovatele a uznávaného byzantologa Panagiotise Agapitose (nar. 1959). Jeho romány *Ebenová loutna* (2003), *Měděné oko* (2006) a *Smallová Medúza* (2009), kolísající žánrově mezi historickým románem a detektivkou, se odehrávají v 9. století na území byzantské říše. Práce analyzuje díla z hlediska obou žánrů ve snaze ukázat, jakým způsobem jsou kombinovány klíčové prvky historického a detektivního románu, a zařadit trilogii do kontextu současného vývoje těchto žánrů.

Disertační práce

Autor: Nina JAŠKOVÁ

Název: *Kritika císařů a společnosti ve spisech Apocolocyntosis Divi Claudiia a Satyricon*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Daša Bartoňková, CSc.

Obor: klasická filologie

Počet stran: 304

Analýza uvedených děl Seneky a Petronia se zaměřuje na kritiku, parodii a ironii směřující k císařům a dobovým jevům ve společnosti. Oba autoři přenesli do literatury obraz života a dění na císařském dvoře. Práce na základě interpretace literárních textů rekonstruuje společnost za Claudiovy a Neronovy vlády. Senekovi se podařilo vhodnou volbou žánru (menippské satiry) trefně a humorně postihnout Claudiovu nepříliš zdařilou vládu. Zároveň ale vkládal naděje do vlády mladého Nerona. Naopak Petronius neměl v úmyslu obnovit morálku římského světa, sám si uvědomoval své narušené morální čítání a tohoto uvědomění využil ke komickému a nekonvenčnímu obrazu společnost bez jakékoli kázně.

Autor: Anabela KATRENIČOVÁ

Název: *Tractatus pulcherimus de custodia quinque sensuum – Rozbor tractátu o strážení piatich zmyslov*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.

Obor: latinská medievistika

Počet stran: 110

Stav uhorskej stredovekej literatúry viažucej sa na územie dnešného Slovenska je podrobne popísaný. Odbornej verejnosti však ešte stále chýbajú podrobnejšie štúdie, rozbory a textovokritické vydania jednotlivých diel, ktoré by viedli k lepšiemu poznaniu kultúrneho bohatstva stredovekej uhorskej literatúry. Táto práca predstavuje verejnosti moralistický traktát o strážení piatich zmyslov s názvom *Tractatus pulcherimus de custodia quinque sensuum* v redakcii uhorského teológa zo Spiša Jána Jambora z Rožňavy.

Autor: Markéta MELOUNOVÁ

Název: *Vážná politická provinění (ochrana majestátu) v období principátu*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jarmila Bednářková, CSc.

Obor: dějiny starověku

Počet stran: 185

Práce se zabývá postojem římských císařů k dodržování zákonů a tradičních práv občanů v případě stíhání politických zločinů. Kombinuje prameny narrativní a právní povahy a kriticky hodnotí, zda a v jakém smyslu lze hovořit o překračování zákonů a arbitrárnosti v případě trestání zločinů proti „majestátu“. Práce zkoumá, jak byla tato předpokládaná arbitrárnost vnímána současníky a jak se projevovala pozice císaře jako prvního občana ve státě. Problematika je zasazena do celkového kontextu soudnictví za principátu a role císaře i senátu v něm. Práce využívá hlavně literární prameny, ale přihlíží i k epigrafickým památkám. Okrajově je zmíněna situace za dominátu.

V.

FF UP v Olomouci – Katedra klasické filologie
(připravila Ivana KOUCKÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Jana ADAMUSOVÁ

Název: *Waltharius – komentovaný překlad*

Vedoucí práce: Mgr. Jana Engelbrechtová, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 100

Autorka předkládá komentovaný překlad středověké básně *Waltharius*, doplněný o rozsáhlý úvod, v němž podává přehled dostupných informací o tomto díle, o autorství a ději. Upustila od pokusů zachovat veršovaný překlad a překládala raději prázou. Občas se nerozpakuje využít hovorovějších výrazů, aby vystihla atmosféru děje, a díky tomu je překlad dynamický a vystihuje i jemný humor a ironii v promluvách hrdinů.

Autor: Aneta RICHTEROVÁ

Název: *Typologický popis latiny a španělštiny s přihlédnutím k diachronnímu aspektu*

Vedoucí práce: PhDr. Barbara Pokorná, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 104

Autorka se zabývá synchronním typologickým popisem latiny a španělštiny s přihlédnutím k diachronnímu aspektu. Popisuje vybrané slovesné tvary obou jazykových systémů a na základě Skaličkovy metody jazykové typologie se pokouší zhodnotit typologický posun, který nastal v průběhu jejich vývoje. Jádrem práce je 4. kapitola, která obsahuje samostatný typologický popis morfologie slovesných tvarů v latině a španělštině doplněný o doklady z originálních textů.

Autor: Daniela ŠIMKOVÁ

Název: *Srovnání gramatických jevů v latině a portugalštině z typologického hlediska*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Lubor Kysučan, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 90

Práce se zabývá srovnáním gramatických jevů v latině a v portugalštině z typologického hlediska. Je postavena na Skaličkově teorii jazykové typologie, přičemž reflekтуje také názory Georga van Gabelentze. Autorka se rozhodla věnovat popisu substantiv a adjektiv synchronním způsobem doplněným o diachronní pohled. Těžiště práce spočívá ve čtvrté kapitole, která se soustřeďuje na komparativní popis vývoje substantiv a adjektiv a sleduje jejich inklinování k jednotlivým jazykovým typům s přihlédnutím k teorii Gabelentzovy spirály.

VI.

FF UP v Olomouci – Katedra historie

(připravila IVANA KOUCKÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Benedikt LAVRINČÍK

Název: *Rex, virgines Vestales, flamines maiores: královský úřad a náboženství*

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Koucká

Obor: historie

Počet stran: 99

Práce se skládá ze tří základních částí. V první je podána obecná charakteristika nejstaršího římského náboženství. Jádro práce tvoří část druhá, věnující se královskému úřadu v Římě, *virgines Vestales a flamines maiorum*. Třetí část se zabývá svátky a rituály spojenými s *rex sacrorum* a již zmíněnými vestálkami a fláminy. Zcela dominantním problémem, který je předestřen v druhé, nejobsáhlejší kapitole, je kritický rozbor římské literární tradice o době královské a o úřadu krále.

Autor: Lucie LUGEROVÁ

Název: *Martův kult v antickém Římě*

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Koucká

Obor: historie

Počet stran: 136

Autorka se postupně věnuje různým funkcím boha Marta, vývoji jeho kultu v dějinách Říma, Martovu kultu v průběhu roku, kněžím boha Marta, mís-tům, kde byl Mars uctíván, a konečně kultu Vítězství, který byl také úzce s Martem propojen. Poukazuje především na několik možných výkladů funkce Marta v římské společnosti – jako boha válečnického, agrárního, boha smrti a boha věštce. Koncentruje se rovněž na odlišnosti mezi řeckým Áreem a římským Martem a zdůrazňuje, že si Římané uvědomovali rozdíly mezi nimi a že se nejednalo o „mechanické“ přebírání božstev v Římě.

VII.

FF UK v Bratislavе – Katedra klasickej a semitskej filológie
(pripravila Ľudmila BUZÁSSYOVÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Lenka FAŠUNGOVÁ

Názov: *Písmená gréckej a latinskej abecedy – vznik, názvy a spôsob používania*

Vedúci práce: Mgr. Ľudmila Buzássyová, Ph.D.

Obor: klasické jazyky

Počet strán: 60

Práca prináša filologický pohľad na problematiku vzniku a používania písmen gréckej a latinskej abecedy. Na základe analýzy relevantných pasáží z antických prameňov odhaluje, ako si antickí autori vysvetlovali vznik písomných systémov, vznik pomenovaní grafém, vzťah medzi hláskou a písmenom a pod. Súčasťou práce sú preklady pramenného materiálu, osobitne textov rímskych gramatikov do slovenčiny.

Autor: Tomáš KÖSEGI

Názov: *Oratio historica BHG 1060 v byzantskej textovej tradícii*

Vedúci práce: doc. Mgr. Jana Grusková, Ph.D., doc. Mgr. Martin Hurbanič, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Vratislav Zervan, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 62

Predmetom práce je textová tradícia liturgického textu *Oratio Historica BHG 1060*, ktorý popisuje avarske a dve arabske obliehania mesta Konštantínopol. Práca zároveň poskytuje základné informácie o mieste textu v byzantskej liturgii. Obsahuje grécky text, ktorý vychádza z rukopisu Monacensis gr. 24, a slovenský preklad.

Autor: Renáta MOKOŠOVÁ

Názov: *Partes orationis: De pronomine v neskorolatinských gramatikách*

Vedúci práce: Mgr. Marcela Andoková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 51

Práca sa venuje používaniu zámen v neskorej latinčine, ktorá reflektuje zmeny v porovnaní s klasickou latinčinou. Podrobuje rozboru diela *Ars grammatica* neskoroantických gramatikov Aelia Donata a Prisciana z Cézarey a predstavuje ich pohľad na funkciu zámen v častiach *De pronomine*. Správa vyučovanie gramatiky v neskorej antike a používanie zámen v tomto období. Jadro práce analyzuje časti gramatických príručiek Prisciana a Donata venované zámenám a porovnáva prístup oboch autorov k výkladu latinskej gramatiky. Záverečná kapitola sa venuje komparácii chápania diela *De pronomine* u oboch gramatikov. Práca je obohatená prekladmi relevantných pasáží do slovenčiny.

Autor: Andrea SALAYOVÁ

Názov: *Motív koňa v rímskych sviatkoch*

Vedúci práce: Mgr. Barbora Machajdíková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 61

Práca sa v rozsahu šiestich kapitol venuje motívu koňa v rôznych aspektoch bežného kultu v Ríme. Poskytuje prehľad o domestikácii koňa, rímskych sviatkoch, kde figuruje kôň (Equirria, Consualia, Robigalia a October Equus),

bohoch s atribútom koňa (Epona, Mars, Neptún), literárnych pasážach s výskytom koňa, epigrafických pamiatkach týkajúcich sa bohyne Epony, konských obetiac a dosťihových hráčov. Okrem toho poskytuje stručný prehľad o prítomnosti koňa v mytológii a v antickej literatúre.

VIII.

FF UK v Bratislave – Katedra všeobecných dejín

(pripravil Pavol VALACHOVIČ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Juraj LACIKA

Názov: *Politika v Ríme na konci republiky*

Vedúci práce: doc. PhDr. Pavol Valachovič, CSc.

Odbor: všeobecné dejiny

Počet strán: 64

Práca sa zamerala na sledovanie osudov dvoch významných osobností konca rímskej republiky, Marcia Antonia a Marcia Aemilia Lepida, osobností, ktorých životné osudy sa prekrížili pri ich spoločnom riadení štátu, ale zároveň sa rozišli: jeden zomrel prirodzenou smrťou vo vysokej funkcii, druhý zahynul po porážke samovraždou. Aj ich osudy na ceste k vrcholu politickej moci boli rozdielne: Lepidus sa snažil dodržiavať zákony rímskeho štátu, zatiaľ čo Antonius sa snažil zastarané formy nahradíť novými i za cenu občianskej vojny.

Autor: Mariana PRIŠTÁKOVÁ

Názov: *Mýtus a realita v rímskom historickom epose*

Vedúci práce: doc. PhDr. Pavol Valachovič, CSc.

Odbor: všeobecné dejiny

Počet strán: 72

Autorka poukázala na základný rozdiel medzi gréckym a rímskym eposom: najmä v druhom prípade epos s historickým obsahom nadobúdal veľký význam a stal sa rovnocenným partnerom historických prác rímskych spisovateľov. Sledovala vývoj žánru od najstarších čias až po cisárske obdobie, najväčšiu pozornosť venovala Lucanovmu spisu *Pharsalia*, zasvätenému občianskej vojne medzi Caesarom a Pompeiom. Zaujala ju hodnotenosť Lu-

novho spisu ako historického diela a predovšetkým záverečné verše, v ktorých Lucanus opísal údajnú hostinu, usporiadanú víťazným Caesarom na bojovom poli.

Autor: Sabína VESELKOVÁ

Názov: *Romanizácia Británie*

Vedúci práce: doc. PhDr. Pavol Valachovič, CSc.

Odbor: všeobecné dejiny

Počet strán: 79

Témou práce bola romanizácia Británie, pričom autorka začala vznikom a formovaním provincie za cisára Claudia až do prepuknutia protirímskeho povstania, vedeného icénskou kráľovnou Boudicou. Veľkú pozornosť venovala aj obdobiu vlády cisárov Hadriana a Antonina Pia, všímalas i konkrétnne prejavy romanizácie keltskej spoločnosti na Britských ostrovoch. V záverečnej časti sa venovala tzv. textom z Vindolandy, na základe ktorých opísala aj súkromný život rímskych vojakov a ich rodín.

Disertační práce

Autor: Tomáš KLOKNER

Názov: *Alimentačný program v Rímskom impériu v 1. až 3. storocí n. l.*

Vedúci práce: doc. PhDr. Pavol Valachovič, CSc.

Odbor: všeobecné dejiny

Počet strán: 184 + 9 strán príloh

Práca sa venuje alimentačným programom v Rímskej ríši v 1.-3. storocí n. l. Ide o štátne programy, ktoré založil císár Nerva, alebo ktoré sa prvýkrát spomínajú za jeho vlády, ale aj o súkromné programy, zakladané rôznymi osobnosťami a s rôznymi cieľmi. Sleduje vytváranie alimentačných fondov, ich fungovanie, ekonomicke zabezpečenie a predovšetkým ich ciele: komu boli určené (chlapcom i dievčatám). Pri štátom vytvorených fondoch si všíma aj ich administratívne zabezpečenie – systém štátnych úradníkov, ktorí sa po dieľali na ich spravovaní a organizovaní, príp. aj na ich kontrole. Rieši aj dôležitú otázkou týchto (najmä štátnych) fondov: aké mali ciele?

IX.

FF TU v Trnave – Katedra klasických jazykov
(pripravila Erika JURÍKOVÁ)

Magisterská diplomová práce

Autor: Silvia PASMINKOVÁ

Názov: *Vplyv Cicerona v diele Aelreda z Rievaulx De spiritali amicitia*

Vedúci práce: doc. Mgr. Erika Juríková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky – latinská medievistika a neolatinistika

Počet strán: 68

Cieľom práce bolo porovnanie diela cistercitského mnícha Aelreda z Rievaulx s Ciceronovým dielom *Laelius de amicitia*. Autor je na Slovensku ponámerne neznámy napriek tomu, že jeho dielo je v okruhu cistercitov vysoko cené. Práca sa delí do troch hlavných kapitol. V prvej autorka spracováva život a diela Aelreda z Rievaulx, v druhej charakterizuje spracovávané dielo *De spiritali amicitia* a okolnosti jeho vzniku; súčasťou tejto kapitoly je aj slovenský preklad jeho tretej knihy a krátka podkapitola o práci s textom a autorovom štýle. Tretiu kapitolu tvorí porovnanie diela s Ciceronovým spisom, prehľad vybraných citátov a krátka podkapitola o vplyve ďalších autorov na Aelredovo dielo.